

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU UCZNIĄ Z CUKRZYCĄ
W ZESPOLE SZKÓŁ ROLNICZYCH
W CUDZYNOWICACH**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /tekst jednolity Dz. U. z 2015 r, poz. 2156 z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach(Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

I. Cel procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Szkoły gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

II. Definicja przedmiotu procedury:

Cukrzyca to „grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi), wynikającą z defektu wydzielania i/lub działania insuliny (jedyne hormon powodujący obniżenie poziomu glukozy we krwi).

III. Kogo dotyczy procedura

Do przestrzegania procedury zobowiązani są dyrektor szkoły, pielęgniarka szkolna, nauczyciele, uczeń przewlekle chory oraz rodzice.

IV. Obowiązki, odpowiedzialność, upoważnienia osób realizujących zadanie, które jest przedmiotem procedury

- Dyrektor zapewnia warunki do bezpiecznego i higienicznego pobytu dzieci w szkole.
- Prawidłowe leczenie dziecka spoczywa przede wszystkim na rodzicach i zespole leczącym dziecko
- W placówce oświatowej wiodącą rolę pełni higienistka szkolna, która współpracuje z lekarzem sprawującym opiekę nad dzieckiem, rodzicami, dyrektorem szkoły i nauczycielami;
- Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do udzielenia pierwszej pomocy dziecku.

V. Opis działań

V.1 Objawy niedocukrzenia-hipoglikemii :

- Poziom cukru we krwi spada poniżej 60 mg%;
- Osłabienie, zmęczenie, problemy z koncentracją, nadpobudliwość, nagłe zmiany nastroju;
- Nielogiczne odpowiedzi na zadawane pytania;
- Bładość skóry, pocenie się, drżenie rąk, bóle głowy, bóle brzucha;
- Ziewanie, senność;
- **Utrata przytomności, drgawki.**

Jak pomóc?

- Jeśli dziecko jest przytomne podajemy węglowodany proste-słodki płyn do wypicia: 3 kostki cukru rozpuszczone w pół szklanki wody, soczek owocowy, pół szklanki coca-coli, słodką herbatę, glukozę;
- Jeśli jest wyraźnie lepiej dziecko może zjeść kanapkę;
- Badamy poziom cukru po około godzinie.

JEŚLI DZIECKO STRACIŁO PRZYTOMNOŚĆ (nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki)

NIEWOLNO PODAWAĆNICZEGO DO PICIA ANI DO JEDZENIA DO UST!

Co należy zrobić:

- ułożyć dziecko na boku,
 - wstrzyknąć domięśniowo w pośladek, ramię lub udo glukagon (patrz niżej)
Zastrzyk z glukagonem znajduje się w lodówce -gabinet higienistki szkolnej.
 - wezwać pogotowie ratunkowe -sygnalizując, że utrata przytomności dotyczy dziecka z cukrzycą
 - skontaktować się z rodzicami dziecka,
 - po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach.
- Dopiero, gdy dziecko odzyska przytomność i będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie.

Pamiętaj!

Jeżeli dziecko z cukrzycą zostanie znalezione nieprzytomne —z niewiadomych przyczyn —należy zawsze podejrzewać, że ma ciężkie niedocukrzenie i postępować jak opisano powyżej!

V.2. Objawy wysokiego poziomu cukru we krwi-hiperglikemii :

- Wzmoczone pragnienie i potrzeba częstego oddawania moczu;
- Rozdrażnienie, osłabienie, złe samopoczucie;
- Bóle głowy, bóle brzucha, nudności i wymioty;
- Konieczny jest kontakt ze szkolną pielęgniarką i rodzicami;
- **Jeśli poziom glukozy wynosi > 250 mg% uczeń powinien dostać dodatkową dawkę insuliny.**

VI. Zajęcia wychowania fizycznego:

- Dziecko z cukrzycą podczas wysiłku fizycznego, musi mieć „pod ręką” glukometr z paskami i nakłuwaczem oraz coś do zjedzenia (na wypadek hipoglikemii);
- Wskazana jest częsta kontrola poziomu glukozy na glukometrze przed, w trakcie oraz po zakończeniu aktywności fizycznej.

Co należy zrobić?

Poproś dziecko o zmierzenie poziomu glukozy przed wysiłkiem:

- jeśli poziom jest dobry —może wykonywać ćwiczenia i grać,
- jeśli glikemia jest zbyt niska (najczęściej poniżej 100 mg/dl) —pozwól dziecku zjeść dodatkowy posiłek i skontroluj glikemię po 10—15 minutach,
- jeśli glikemia jest bardzo niska (poniżej 60 mg/dl) —patrz postępowanie przy hipoglikemii (dopóki nie opanujesz hipoglikemii, dziecko nie może przystąpić do aktywności fizycznej!),
- jeśli glikemia jest zbyt wysoka (najczęściej powyżej 180 mg/dl) —rozważ podanie małej dawki korekcyjnej i wypicie niesłodzonych płynów (ustal postępowanie z rodzicami dziecka),
- jeśli glikemia jest bardzo wysoka (powyżej 250 mg/dl) —patrz postępowanie przy hiperglikemii (dopóki nie opanujesz hiperglikemii, dziecko nie powinno ćwiczyć!),

VII. Uczeń chory na cukrzycę ma prawo:

- Zmierzyć poziom glukozy –także podczas trwania lekcji;
- Podać insulinę w formie iniekcji;
- Leczyć niedocukrzenie- spożyć posiłek nawet podczas lekcji;
- Zjeść śniadanie, obiad o określonej porze i dokończyć rozpoczęty posiłek;
- Zaspokoić pragnienie , skorzystać z toalety także podczas lekcji.

Załączniki:

1. Oświadczenie ucznia i rodzica dotyczące znajomości obowiązków związanych z chorobą ucznia
2. Oświadczenie rodzica zawierające podstawowe dane dotyczące choroby ucznia.
3. Instrukcja dotycząca wstrzyknięcia glukagonu

**Oświadczenie ucznia i rodzica dotyczące znajomości obowiązków
związanych z chorobą ucznia.**

W związku z obecnością w szkole ucznia
....., chorego na cukrzycę zapoznano ucznia i Jego rodziców
z obowiązkami jakie na nich ciąży.

Nauczyciel i pracownicy niepedagogiczni wykonują obowiązki opiekuńcze podczas pobytu dziecka
w szkole, pełniąc jedynie rolę wspierającą proces leczenia.

Odpowiedzialność za prawidłowe leczenie spoczywa głównie na rodzicach i zespole leczącym
dziecko. Oświadczam, że dostarczę wszelkie potrzebne zaświadczenia zapisane poniżej.

Zadania rodzica:

Zgodnie z zaleceniami z MEN oraz informacjami zawartymi w broszurze dla nauczycieli „One
są wśród nas”, rodzic powinien przedłożyć szkole
następujące informacje i dokumenty:

1. Zlecenie lekarskie na podanie leków.

2. Zaświadczenie lekarskie, w którym muszą być zawarte następujące informacje:

- rozpoznanie choroby przewlekłej,
- opinia na temat możliwości uczęszczania dziecka do szkoły ogólnodostępnej,
- informacje dla wychowawcy dotyczące postępowania z dzieckiem i konieczności realizacji
wskazanych stałych zleceń w czasie pobytu dziecka w placówce,
- informacje dotyczące rodzaju koniecznych działań w razie wystąpienia nasilenia objawów
choroby, ewentualne ograniczenia i zalecenia dotyczące udziału dziecka w zajęciach.

3. Udzielenie pisemnej informacji na temat **rodzaju stosowanej insulinoaterapii**, używanych
preparatów insulinowych oraz stosowanych dodatkowych **węglowodanów szybko
wchłanianych w przypadku hipoglikemii (niedocukrzenia)**.

4. Udzielenie pisemnej informacji dotyczącej **posiłków w szkole**.

5. Dostarczenie informacji na temat postępowania w przypadku podjęcia **wysiłku fizycznego**.

6. Dostarczenie pisemnej informacji na temat **zalecanych wartości glikemii** przed posiłkiem, przed
i w trakcie wysiłku fizycznego.

7. Udzielenie informacji na temat ewentualnie występujących **współistniejących chorób**.

8. Zapewnienie szkole **wyposażenia** niezbędnego do prawidłowej opieki (glukometr, pen,
glukagon, odpowiednie napoje, jeśli możliwe, to telefon komórkowy dla dziecka,
odpowiednie środki stosowane w przypadku niskich cukrów itp.).

9. Dostarczenie numerów **telefonów rodziców**, Poradni Diabetologicznej oraz numeru
lekarza prowadzącego.

.....
Podpis rodzica

Zadania dziecka chorego:

1. Umiejętność zbadania glikemii, podania insuliny samodzielnie lub pod nadzorem rodzica lub higienistki szkolnej.
2. Umiejętność kontaktu z rodzicem w przypadku sytuacji wymagających interwencji rodzica.
3. Nadrobienie zaległości w nauce powstałych w wyniku absencji i złego samopoczucia oraz wizyt u lekarza.
4. Informowanie nauczycieli o konieczności wykonania czynności uzależnionych od typu zajęć, posiłku oraz poziomu cukru.
5. Codzienne badanie poziomu cukru po 2 godzinie lekcyjnej (godzina 9:40) u higienistki szkolnej. Ponowne badanie przed i po wysiłku fizycznym.
6. Każde badanie i jego wskazanie należy odnotować w dzienniczku.

.....
Podpis rodzica i ucznia

**Oświadczenie rodzica zawierające podstawowe dane
dotyczące choroby ucznia**

1. Imię i nazwisko ucznia:
2. Rozpoznana choroba przewlekła:
.....
3. Czy dziecko może uczęszczać do szkoły ogólnodostępnej? :
.....
4. Rodzaj stosowanej insulinoterapii:
.....
5. Jakie posiłki powinien jeść uczeń w szkole:
.....
.....
6. W jakich godzinach uczeń powinien badać poziom cukru?
.....
.....
7. Jaka jest zalecana wartość glikemii przed posiłkiem ?
.....
8. Jaka jest zalecana wartość glikemii po posiłku ?
.....
9. Jaka jest zalecana wartość glikemii przed wysiłkiem i w trakcie?
.....
10. Czy uczeń jest chory na inne choroby? Jeśli tak, to jakie?
.....
11. Numer telefonu do rodziców:
.....
12. Numer telefonu do Poradni Diabetologicznej lub lekarza prowadzącego
.....
13. Czy zapewniono szkole wyposażenie niezbędne do prawidłowej opieki -glukometr, pen, glukagon, odpowiednie napoje, telefon komórkowy dla dziecka, odpowiednie środki stosowane w przypadku niskich cukrów?

TAK NIE
14. Czy uczeń może uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego?

TAK NIE
15. Stałe zalecenia dla ucznia, o których powinien wiedzieć nauczyciel, wychowawca, higienistka szkolna:
.....
.....
16. Czy uczeń jest przeszkolony w badaniu poziomemu cukru?

TAK NIE
17. Czy uczeń wie jakie dawki insuliny powinien sobie podawać?

TAK NIE

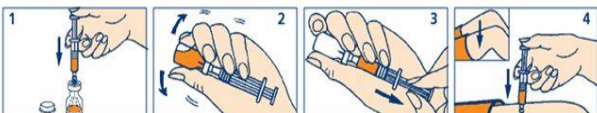
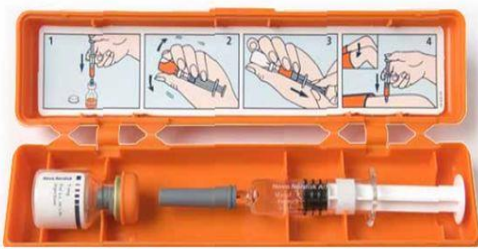
.....
Podpis rodzica

INSTRUKCJA DOTYCZĄCA GLUKAGONU WSTRZYKNIĘCIE GLUKAGONU:

1. W zestawie jest fiolka z glukagonem i strzykawka z roztworem, w którym rozpuszcza się glukagon, najpierw wstrzyknij cały roztwór ze strzykawki do fiolki z glukagonem, a gdy się całkowicie rozpuści wciągnij roztwór glukagonu z powrotem do strzykawki;
2. Ułożyć dziecko na boku;
3. Wstrzyknąć domięśniowo glukagon (pośladek, udo, ramię);
4. Zastrzyk z glukagonem może podać pielęgniarka szkolna, ale możesz to zrobić sam – jest to zastrzyk ratujący życie;
5. Po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach.

Pamiętaj!

Jeżeli dziecko z cukrzycą zostanie znalezione nieprzytomne —z niewiadomych przyczyn —należy zawsze podejrzewać, że ma ciężkie niedocukrzenie i postępować jak opisano powyżej!

Instrukcja podawania glukagonu

- Sprawdź datę ważności glukagonu na opakowaniu
- Otwórz pudełko – znajdziesz tam fiolkę z glukagonem i strzykawkę
- Wbij igłę strzykawki do fiolki i wstrzyknij cały roztwór
- Gdy roztwór całkowicie się rozpuści, wciągnij go z powrotem do strzykawki
- Wbij dziecku igłę w ramię, pośladek lub udo i wstrzyknij zawartość w następujących proporcjach:
 - ❑ dzieciom do 25 kg 0,5 mg, czyli połowę dawki
 - ❑ Dzieciom powyżej 25 kg 1 mg, czyli całą dawkę

